

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

סילבוס לסטודנט/ית
תש"פ 2019 - 2020

התערבויות חינוכיות, טיפוליות ואקטיביסטיות בשדה המיני

יום ג' 16:00 – 18:00

שם המרצה: גב' שרון אורשלימי

שעת קבלה: שלישי, 14:00, בתאום מראש

דואל: sharon.orsh@gmail.com

תיאור כללי ויעדי הוראה:

הקורס יבחן כיצד המקצועות החינוכיים והטיפוליים עוסקים בנושאים של מין, מגדר ומיניות במסגרת הפרקטיקה שלהם עם אוכלוסיות מגוונות בחברה בישראל: ילדים/ות ונוער, להט"ב/ים, א/נשים עם מוגבלויות, בתקופת הבגרות הצעירה, ומתרבויות שונות; לצד זאת נבחן כיצד קבוצות שונות פועלות לקדם קבלה חברתית של ביטויים מיניים והעדפות מיניות החורגות מהנורמה, תוך החלת שיחים של זכויות, פמיניזם ותיאוריה קווירית על השדה המיני. נדון בשאלות אתיות ביחס להתמודדות עם מין ומיניות במסגרות טיפוליות וחינוכיות שונות ונבחן תפיסות אישיות ומקצועיות ביחס למיניות. בחלק הראשון של הקורס נמפה את השיח החינוכי-תרבותי-חינוכי-טיפולי ביחס למין, מגדר ומיניות. בחלק השני, נבדוק כיצד ארגונים חוץ ממסדיים מאתגרים את השיח המוסדי בנושא מין, מיניות ומגדר, ובחלקו השלישי של הקורס נבנה ארגז כלים לעבודה עם קהלי יעד שונים בתחום זה, במסגרות התערבות חינוכיות וטיפוליות.

דרישות הקורס והרכב הציון

10% השתתפות פעילה בדיונים בשיעורים תוך הפגנת בקיאות בקריאה הנדרשת וקריאת הרשות.
10% הצגה ביחיד או בזוגות של פעילות של ארגון חברתי, חינוכי או טיפולי משדה המיניות (אורך ההצגה עד 15 דק').

80% עבודה מסכמת: ניתוח אירוע /מקרה אקטואלי/מקרה היסטורי הקשור לנושאים הנדונים בקורס, בהתייחס לשלושה מאמרים שנקראו (לפחות). היקף של 5000 מילה. הנחיות מדויקות יינתנו במהלך הסמסטר.

חובת נוכחות.

ציון עובר בקורס: 56

יושר אקדמי:

הציפייה היא שהעבודות המוגשות בקורס זה תהיינה תוצר של עבודתם של הסטודנטים/ים הרשומים/ות בקורס. הגשת עבודות שנעשו על ידי הסטודנטים/ות עבור קורס אחר, או עבודות שנעשו על ידי א/נשים שאינם רשומים בקורס ואינם מופיעים ברשימת המגישים של העבודה או העתקה של אפילו קטעים בודדים מעבודות שנקנו מסוכנויות ומאתרי אינטרנט נחשבים כהפרה של היושר האקדמי.

בכתבת עבודות, כאשר יש שימוש ברעיונות המועלים במאמרים נהוג להביע את הרעיון במילים חדשות פרי עטו/ה של הכותב/ת ולציין מראה מקום להוגה הרעיון המקורי (קרי: שם המחבר ושנת המאמר בסוגריים). במקרה שיש שימוש במילות הוגה הרעיון, המחבר המקורי, יש לשים את הציטוט במירכאות ולציין מראה מקום. ציטוטים העולים על 40 מילים מוצגים בפסקה מוזחת (indent) עם מראה מקום. שימוש ברעיון המועלה במקור אחר ללא מראה מקום ו/או שימוש בניסוח המקורי ללא מראה מקום נחשבים לגניבה ספרותית, פלגיאט (plagiarism), ומפרים את כללי היושר האקדמי ובמקרים רבים אף נחשבים לעבירה פלילית.

לוח השיעורים + רשימה ביבליוגרפית

יתכנו שינויים ברשימת הקריאה ובסדר השיעורים במהלך הסמסטר- סמסטר ב'

שיעור 1+2: היסטוריה של המיניות מהעת העתיקה ועד הפוסט מודרניזם

מוטייה, ורוניק. מיניות: מבוא קצר מאד. ירושלים: מוסד ביאליק. פרק 1. 2014.

פוקן, מישל. תולדות המיניות – הרצון לדעת. ת"א: הקיבוץ המאוחד. עמודים 107-15. 1967.

שיעור 3: ההיסטוריה של החינוך המיני בישראל

קאבאליון, גבריאאל. ההיסטוריה של מיסוד החינוך המיני וההסברה המינית בישראל. דוד ילין, 2007. ע"מ 105 – 146.

קוזמא, ליאת. אותו הסקס בדיוק – ייעוץ מיני ביישוב העברי בשנות השלושים. תיאוריה וביקורת 37. 2010. עמודים 96 – 124.

שיעור 4: מין, מגדר ומיניות בשיח התרבותי-חינוכי-טיפולי

הברון, א., הברון, ש. (2017). מה, מתי ומי בחינוך מיני: עקרונות מנחים לבניית תכניות חינוך מיני של בני נוער בישראל. מאתר פסיכולוגיה עברית:

<https://www.hebpsy.net/articles.asp?id=3570#%D7%94%D7%A2%D7%A8%D7%95%D7%AA>

שיעור 5+6 : מבט ביקורתי על הטרוסקסואליות

Holland, J., Ramazanoglu, C., Sharpe, S., & Thomson, R. (1998). *The Male in the head: Young people, heterosexuality and power*. London: The Tufnell Press.

McPhillips, K., Braun, V., & Gavey, N. (2001). Defining (hetero)sex: How imperative is the "coital imperative"? *Women's Studies International Forum* 2, 24(2), 229 – 240.

שיעור 7+8 : סוגיות פמיניסטיות בפריון

אמיר, דלילה. הפסקות הריון כסוגיה מושקת בישראל: על פרספקטיבה פמיניסטית ובין-לאומית ועל דיאלוג ממשדות ואישיות. הוצאת רסילנג, 2015.

אייל, חדווה. דפו פרובה: אמצעי מניעה למניעת הריון באמצעות זריקה: על מדיניות השימוש בקרב נשות הקהילה האתיופית בישראל. אישה לאישה, מרכז פמיניסטי חיפה.

שיעור 9+10 : מין ומיניות להטב"קית במערכות החינוך והטיפול

בן עמי, אייל, וארהרד, רחל. נוער גאה במערכת החינוך: גורמי חוסן ומנגנוני התמודדות עם הומופוביה. חברה ורווחה, לז' (יוני 2017), ע"מ (317 – 342).
שילה, ג' (2007). החיים בוורוד: בני נוער וצעירים הומואים, לסביות, ביסקסואלים וטרנסג'נדרים. פרק 2: תהליך גיבוש הנטייה המינית, עמ' 27 - 49. תל אביב: רמות – אוניברסיטת תל אביב.

שיעור 11 : נערים וגבריות

שוורץ, י' (2013). נערים, מגדר וחינוך – ממשבר לפתרון: המעבר הנדרש מחינוך משמר מגדר ל'חינוך מגיב למגדר' (GRP – Gender Responsive Pedagogy) סקירת ספרות וקווי מתאר לתוכנית פעולה. מתוך: <https://www.yaronschwartz.com/>

שיעור 12+13 : פורנוגרפיה, תרבות האונס ואלימות מינית

מקינן, קתרין. "מיניות, פורנוגרפיה ושיטה: הנאה תחת הפטריארכיה, 1990". עמ' 376-414 בתוך דלית באום, דלילה אמיר, רונה ברייר-גארב, יפה ברלוביץ', דבורה גריינימן, שרון הלוי, דינה חרובי וסילביה פוגל-ביז'אווי (עורכות). *ללמוד פמיניזם: מקראה*. סדרת מגדרים. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. 2006.